

Датум: 30.03.2024.

Место: Хотел и Зоолошки врт „Мишић“, Ћуковац, Врање, Пчињски округ.

Догађај: Теренска посета (са промоцијом пројекта).

Привредни субјекат је одабран на основу делатности коју обавља. Наиме, туризам, а посебно туризам који је заснован на традиционалним вредностима српских руралних средина, гастрономији и повратку природи се сматра делатношћу са посебно високим потенцијалом за прелазак на циркуларни модел пословања.

Опис: Пројектом је, између осталог, предвиђено обављање теренских посета привредним субјектима у Републици Србији, који се баве различитим делатностима, како би се директно на терену сагледао степен упознатости привредних субјеката са концептом циркуларне економије и, последично (током наредних пројектних активности) проценио капацитет привредних субјеката за циркуларност. Осим тога, предвиђено је да, кроз разговор са члановима пројектног тима, представници привредних субјеката представе своје виђење зелене транзиције, укажу на могућности и потенцијалне препреке за прелазак са традиционалног (линеарног) модела економије на циркуларни, да укажу на своја искуства у пословању, спремност за примену нових решења и потребе повезане са тим. Такође, представници привредних субјеката су замољени да упознају пројектни тим са начинима на који они спроводе (или не спроводе) кључне активности за достизање циркуларне економије (управљање отпадом, управљање енергијом и управљање осталим ресурсима које користе) те да укажу на конкретне проблеме у вези са наведеним.

У складу са горе дефинисаним потребама пројекта, обављено је упознавање представника привредног субјекта са пројектом и пројектним активностима, размотрена је упознатост руководиоца привредног субјекта са циркуларним моделом економије и спремност на промену постојећег начина пословања који је заснована на традиционалном, линеарном моделу.

Састанак је одржан са менаџером комплекса г. Душаном Антићем, који је организовала и спровела чланица пројектног тима доц. др Симонида Вукадиновић. На самом почетку, доц. др Симонида Вукадиновић је Чланица истакла значај пројекта, презентовала досадашње активности и план активности на пројекту у наредном периоду, али и и указала на то да је део пројектних активности посебно фокусиран на руралне регионе на југу Републике Србије. и назначила како је јужни део Србије у недостатку са стручним људима који су из области одрживог развоја,

Г. Душан Антић је истакао да је упознат са основним концептом зелене транзиције, што привредствено везује за заштиту животне средине. Након појашњења модела циркуларне економије од стране представнице пројектног тима, менаџер привредног субјекта закључује да привредни субјект којим руководи у извесној мери примењује активности циркуларне економије у пословању.

Туристички објекат има сопствену производњу меса, чиме задовољава један принцип циркуларне економије у погледу обезбеђивања неопходних ресурса. Остала храна се набавља на локалном тржишту, што говори у прилог још једног принципа циркуларности, а то је максимално могуће ослањање на локалне ресурсе. Осим тога, органски отпад који настаје од обављања угоститељске делатности користи се за исхрану животиња у припадајућем зоолошком врту, тако се изузетно мала количина одлаже на депонију. На овај начин, у сфери управљања отпадом, привредни субјект у великој мери послује у складу са концептом циркуларне економије, јер је количина отпада смањена на минимум. Највећи проблем у погледу отпада представљају остаци јестивог уља који за сада представљају апсолутни отпад, али руководство привредног субјекта разматра одређене планове за употребу сикоришћеног јестивог уља за добијање топлотне енергије.

За сада, привредни субјект не користи енергију из обновљивих извора нити спроводи посебне мере за унапређење енергеске ефикасности. Поред наведеног, проблем преставља и већа тражња од понуде радне снаге за рад у угоститељском објекту.

У склопу посете, Доц. др Симонида Вукадиновић је обишла комплекс и упознала се са процесом рада, а пре свега са начинима за управљање отпадом.

Доц. др Симонида Вукадиновић је обезбедила промотивни материјал о пројекту за запослене и госте објекта.

Процена капацитета за циркуларност

На основу разговора са менаџером привредног субјекта и обиласка комплекса може се закључити следеће:

1. Степен упознатости привредног субјекта са зеленом транзицијом у целини се може оценити као задовољавајући.
2. Степен упознатости привредног субјекта са стратегијама и прописима који се односе на зелену транзицију Републике Србије се може проценити као задовољавајући.
3. Степен упознатости привредног субјекта са основним концептом циркуларне економије се може проценити као задовољавајући.
4. Степен упознатости привредног субјекта са питањем управљања отпада се процењује као задовољавајући.
5. Степен упознатости привредног субјекта са питањем управљања енергијом се процењује као минималан.
6. Степен упознатости привредног субјекта са питањем управљања ресурсима се процењује као задовољавајући.
7. Степен активности из области управљања отпадом, које су засноване на принципима циркуларне економије, а које спроводи привредни субјект се може проценити као мали.
8. Степен активности из области управљања енергијом и енергетске ефикасности, које су засноване на принципима циркуларне економије, а које спроводи привредни субјект се може проценити као непостојећи.

9. Степен спремности на примену модела циркуларне економије у будућности се може оценити као задовољавајући.

Као основне проблеме који се јављају у погледу ефикасније зелене транзиције привредни субјект наводи неупознатост, недостатак подстицајних средстава, те проблеме у запошљавању, јер је приметан недостатак особа са адекватним квалификацијама у датој средини.

Представник привредног субјекта је изразио спремност за учешће у одређеним пројектним активностима. Чланици пројектног тима је сугерисано да би било веома корисно и потребно да се у Пчињском округу одржи едукација која би имала за циљ упознавање пре свега младих привредника са концептом циркуларне економије, јер она представља нови економски модел о којим привредници Пчињског округа, по претпоставци представника привредног субјекта, имају мало сазнања.

Више информација о Хотелу у Зоолошком врту „Мишић“, Ћуковац Врање: <https://www.zoomisic.rs/>

Слика 1. Доц. др Симонида Вукадиновић и г. Душан Антић, менаџер Хотела и Зоолошког врта „Мишић“, Ћуковац, Врање

Слика 2. Доц. др Симонида Вукадиновић, дистрибуција промотивног материјала пројекта у Хотелу и Зоолошком врту „Мишић“, Ћуковац, Врање